

OGRES NOVADA PAŠVALDĪBA
VISPĀRĒJĀ TIPA PANSIONĀTS „MADLIENA”

Reģ. Nr.90000013574, „Pansionāts”, Madliena, Madlienas pag., Ogres nov., LV-5045
Tālr.65039666, e-pasts: pansionats@ogresnovads.lv, www.pansionats.lv

Ogres novada Madlienas pagastā

10.12.2021. Nr.1-8/115
Uz 01.11.2021. Nr.1-5/254

Latvijas Republikas tiesībsargs
tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Par cilvēktiesību nodrošināšanu
Vispārējā tipa pansionātā „Madliena”

Vispārējā tipa pansionāts “Madliena” (turpmāk – VTP “Madliena”) 01.11.2021. ir saņēmis Latvijas Republikas tiesībsarga (turpmāk – Tiesībsargs) ziņojumu par cilvēktiesību nodrošināšanu Vispārējā tipa pansionātā “Madliena” (turpmāk – Ziņojums) ar lūgumu veikt nepieciešamās darbības Ziņojumā minēto rekomendāciju ieviešanai un informēt par rekomendāciju izpildi un plānotajām aktivitātēm to izpildei.

11.11.2021. VTP “Madliena saņēma Labklājības ministrijas (turpmāk – Ministrija) vēstuli ar lūgumu izstrādāt Tiesībsarga Ziņojumā sniegto rekomendāciju ieviešanas plānu ar konkrētiem izpildes termiņiem, vienlaikus plānā iekļaujot pasākumus, kas vērsti uz Ministrijas sniegto ieteikumu ieviešanu un, sniedzot atbildi Tiesībsargam, vienlaikus informēt Ministriju, arī par Ministrijas ieteikumu izpildi.

Atbildot uz Jūsu pieprasījumu, sniedzam mūsu skaidrojumu un atbildes par veiktajām un plānotajām aktivitātēm rekomendāciju izpildei. Vienlaikus informējam Jūs, ka 2019.gada 23.oktobrī VTP “Madliena” direktore I.Rudzgaile, sociālā darba speciāliste L.Andriksone un I.Balode un galvenā medicīnas māsa O.Smilškalne apmeklēja Ministriju, lai sniegtu informāciju par Ministrijas 2018.gada 31.maijā veiktās pārbaudes sniegto ieteikumu izpildi. 13.05.2020. VTP “Madliena” saņēma “Pārskatu par Labklājības ministrijas 2018.gada 31.maijā veiktās pārbaudes Vispārējā tipa pansionāts “Madliena” sniegto ieteikumu izpildi (uz 23.10.2019.)”. Saskaņā ar šo dokumentu Ministrijas vēstulē norādītais ieteikums Nr.17 “Organizēt pasākumus klientu kognitīvo spēju uzturēšanai, individuālas un kopīgas prasmju un kustību attīstību veicinošas regulāras nodarbības un atspoguļot tos klientu lietās. Iespēju robežās biežāk organizēt brīvā laika pavadīšanas aktivitātes. Nodrošināt mazkustīgiem klientiem regulāras pastaigas svaigā gaisā. Iespēju robežās paplašināt pasākumu un sabiedrisko aktivitāšu loku, ko klienti var apmeklēt ārpus pansionāta telpām” ir atzīmēts kā ieviests.

1. Attiecībā uz vispārējiem sadzīves apstākļiem sniegta rekomendācija *sadarbībā ar Ogres novada domi rast iespēju remontdarbu veikšanai klientu istabās, sanitārajās telpās un koplietošanas telpās, tādējādi nodrošinot klientu un darbinieku drošību (...), un nodrošināt normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu attiecībā uz koplietošanas sanitāro dušas/vannas telpu skaitu institūcijā.* Vēršam uzmanību, ka no 2018.gada VTP “Madliena” iestādes budžeta ietvaros ir plānoti līdzekļi remontdarbu veikšanai klientu istabās un sanitārajās mezglos. Līdz šim brīdim ir veikts remonts trīs klientu istabās un

piecos sanitārajos mezglos, pilnībā nomainot telpas aprīkojumu atbilstoši klientu individuālajām vajadzībām. 2020.gadā ir veikts ēkas pirmā stāva koplietošanas telpu grupu remonts. Informējam, ka arī 2022.gada budžetā ir plānoti līdzekļi telpu remontam. Līdz ar to Ministrijas ieteikums Nr. 24. "Nodrošināt sanitāro telpu aprīkojumu un iekārtojumu atbilstoši klientu vajadzībām un funkcionālajam stāvoklim" ir izpildes procesā.

2. Jautājumā par pārvietošanās brīvību Ziņojumā ir teikts, ka *Tiesībsarga biroja pārstāvji neguva pārliedību, ka medicīniskās izolācijas telpā ievietotajiem klientiem tiek nodrošinātas regulāras nodarbības (..), kā arī ikdienas pastaigas svaigā gaisā gadījumos, kad klienta veselības stāvoklis to atļauj*, un sniegta rekomendācija *nodrošināt medicīniskās izolācijas telpā ievietotajiem klientiem ikdienas pastaigas vai vingrošanu ārā (..), kā arī jēgpilnas aktivitātes (lasīšana, TV, radio) un iespējas uzturēt kontaktus ar ārpasauli (..)*. Pārbaudes laikā Tiesībsarga biroja pārstāvji izolācijas telpu klātienē neapskatīja, jo tur atradās klients. Vēršam uzmanību, ka izolācijas telpā personas visbiežāk nonāk, iestājoties iestādē pakalpojuma saņemšanai un tur uzturās 10 dienas (pēc pašreiz spēkā esošajām vadlīnijām) veselības stāvokļa novērošanai pirms pārvietošanas uz istabiņu. Veselības stāvokļa pasliktināšanās un dzīves vides maiņa klientam (īpaši pensijas vecuma personām) ir emocionāli smags pārdzīvojums, un izolācijas laiks sakrīt ar adaptācijas jaunajos apstākļos perioda sākumu. Tāpēc šajā laikā klientam tiek sniegts emocionālais atbalsts, palīdzība problēmu risināšanā vai formalitāšu kārtošā (ja nepieciešams), izskaidroti iekšējās kārtības noteikumi un cita informācija atkarībā no situācijas, un par regulārām nodarbībām sociālās rehabilitācijas ietvaros vienojamies pēc izolācijas laika beigām. Informējam Jūs, ka izolācijas telpā ievietotajiem klientiem ir nodrošināts TV, radio, grāmatu lasīšana, t.sk. grāmatas palielinātā drukā, kā arī audiogrāmatas, atkarībā no klienta funkcionēšanas spējām, interesēm un vēlmēm. Ir klienti, kas iestājoties ir paņēmuši līdzī personīgās grāmatas, krustvārdu mīklas vai rokdarbus, tādējādi izolācijas laikā nodarbojas ar sev iemīļotu nodarbi. Tāpat klientiem tiek nodrošināta saziņa ar tuviniekiem (ja klients spēj patstāvīgi lietot telefonu, tad parasti viņa rīcībā ir personīgais telefons, citos gadījumos saziņa notiek ar iestādes darbinieku starpniecību). Ja klienta veselības stāvoklis atļauj, ir iespējams nodrošināt arī pastaigas ārā, jo, kā Tiesībsarga biroja pārstāvji pārbaudes laikā konstatēja, ir nodrošināta atsevišķa ieeja no pagalma puses.

3. Tiesībsarga Ziņojumā teikts, ka *saskaņā ar institūcijas darbinieku sniegto skaidrojumu, kopš 2020.gada marta mēneša, visas klientiem paredzētās nodarbības un brīvā laika pavadīšanas pasākumi bija atcelti vai arī ierobežoti, lai nepieļautu Covid-19 izplatības riskus institūcijā*, ko savā vēstulē akcentē arī Ministrija. Atbildot uz šo Jūsu secinājumu, informējam, ka rūpīgi sekojam līdzī aktuālajai informācijai par izmaiņām normatīvajos aktos, t.sk. esam piedalījušies visos Ministrijas rīkotajos tiešsaistes semināros par aktualitātēm sociālās aprūpes centru darbā kopš š.g. 28.janvāra, un nodarbības un pasākumus organizējam atbilstoši aktuālajiem ieteikumiem epidemioloģiskās drošības nodrošināšanai ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijām. Šī gada laikā ir izveidota jauna iestādes mājaslapa, un aktuālā informācija ir publicēta tīmekļvietnē. Vēršam uzmanību, ka saskaņā ar iestādes iekšējiem normatīvajiem aktiem, kas izstrādāti atbilstoši tobrīd valstī spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un Veselības inspekcijas, un Slimību profilakses un kontroles centra rekomendācijām, kolektīvās aktivitātes bija ierobežotas laika periodā no 2020.gada 13.marta līdz 2020.gada 9.jūnijam (ārkārtas situācijas laikā), no 2020.gada 15.aprīļa pārtrauktas un pakāpeniski atsāktas no 2020.gada 10.jūnija. No 2020.gada 26.oktobra ierobežojumi atkal tika pastiprināti, nodrošinot iekšējos pasākumus un nodarbības, kā arī aktivitātes ārpus telpām, nodrošinot distancēšanos. Kopumā 2020.gadā notika 15 pasākumi (koncerti, pikniki brīvā dabā ar aktivitātēm, svētku svinēšana, ekskursijas, karaoke, profesionāla fotosesija, pārgājiens u.c.). 2020.gada 11.decembrī, pēc Covid-19 saslimšanas gadījuma konstatēšanas iestādē, VTP "Madliena" tika noteikta karantīna, kas ilga līdz 2021.gada 31.janvārim, un šajā laikā tika pārtrauktas kolektīvās aktivitātes un samazināts sociālās rehabilitācijas apjoms,

resursus novirzot aprūpes nodrošināšanai. Pārējā laikā nodarbības un pasākumi notika pēc plāna, izņemot tematiskos pasākumus ar skolēnu piedalīšanos un priekšnesumiem skolēnu attālināto mācību dēļ (kas pirms pandēmijas bija klientu visapmeklētākie pasākumi). Brīvā laika pavadīšanas iespējas (piem., kā TV, radio, lasīšana, audiogrāmatas, individuālas radošās nodarbības, pastaigas u.c.) tika nodrošinātas pastāvīgi. 2021.gadā līdz šim brīdim ir notikuši 16 pasākumi (t.sk. izbraukuma pikniks pilskalnā, četras ekskursijas u.c. iepriekš minētie pasākumi, pārbaudes laikā Tiesībsarga biroja pārstāvjiem tika parādīti uzskates materiāli par dažiem no pasākumiem), kā arī līdz gada beigām plānoti vairāki pasākumi un aktivitātes Ziemassvētku tematikā. Tāpat kā iepriekš, divas reizes nedēļā notiek nodarbības (radošās, rokdarbu un galda spēles, prāta spēles). Fiziskās aktivitātes grupās un individuāli ergoterapeita vadībā atsāksies 2022.gada janvārī.

Attiecībā uz informācijas pieejamību par plānoto pasākumu grafiku, vēršam uzmanību, ka Ziņojumā pieminētais nodarbību un pasākumu plāns tika sastādīts laikā, kad iestādē bija pastiprināti ierobežojumi. Ņemot vērā iestādes pieredzi pandēmijas mainīgajos apstākļos, kārtējais nodarbību un pasākumu plāns nebija aktualizēts, lai klientiem nesniegtu maldinošu informāciju. Tiesībsarga biroja pārstāvjiem pārbaudes laikā mutiski tika paskaidrots, ka informācija tiek izvietota par konkrētu pasākumu. Rekomendācija ir ņemta vērā un izpildīta.

Informējam, ka **attiecībā uz klientu līdzdalību nodarbībās un brīvā laika pavadīšanas iespējām** (Ministrijas ieteikums Nr.17), VTP "Madliena" jau iepriekš ir veicis mērķtiecīgas darbības. No 2019.gada 1.aprīļa ir pieejami fizioterapeita pakalpojumi. No 2019.gada 15.oktobra iestādē ir nodrošināti ergoterapeita pakalpojumi, t.sk. fiziskās aktivitātes individuāli un grupās. 2020.gada 27.maijā ir noslēgts sadarbības līgums ar Latvijas Neredzīgo bibliotēku, tādējādi nodrošinot pansionāta klientiem grāmatas palielinātā drukā un audiogrāmatas. Iespēju robežās ir paplašināts nodarbību klāsts (rokdarbu tehnikas, prāta spēles, dārzkopības aktivitātes u.c.), izmantojam dažādus labdarības pasākumus (piem., profesionāla fotosesija pansionāta iemītniekiem, karaoke u.c.), kā arī iespēju robežās cenšamies nodrošināt aktivitātes ārpus pansionāta telpām (ekskursijas, pārgājiens, pagasta teritorijā rīkotie pasākumi). Lai uzlabotu VTP "Madliena" iemītnieku iespējas pavadīt laiku ārā svaigā gaisā un uzlabot kultūras pasākumu norisi ārtelpā pansionāta zaļajā zonā, šogad Ogres novada pašvaldības projektu konkursa "Veidojam vidi ap mums Ogres novadā" ietvaros ir īstenots projekts "Madlienas pansionāta iemītniekiem" (projekts noslēdzies 30.09.2021.). Par pašvaldības piešķirto finansējumu tika iegādāti un uzstādīti seši masīvkoka soli ar atzveltnēm un pārvietojama āra grīda (priekšnesumiem un aktivitātēm).

Attiecībā uz pakalpojuma kvalitātes novērtēšanu, katru gadu gada nogalē tiek veiktas klientu un klientu tuvinieku aptaujas (Ministrijas ieteikums Nr. 10 "Veikt klientu tuvinieku, ģimenes locekļu aptaujas par sniegtā pakalpojuma, ēdināšanas kvalitāti u.c. jautājumiem. Klienta norādīto tuvinieku vai uzticamības personu neatliekami informēt par būtiskām izmaiņām klienta veselības stāvoklī") (2020.gadā netika veiktas Covid-19 infekcijas izplatības un ar to saistīto epidemioloģiskās drošības nodrošināšanu un slimības izplatības ierobežošanu iestādē dēļ). Ņemot vērā Tiesībsarga rekomendācijas un lai veicinātu klientu līdzdarbošanos aktivitātēs, aptauja ir papildināta ar papildus jautājumiem par klientiem interesējošām aktivitātēm. Klientu un klientu tuvinieku aptaujas par pakalpojuma kvalitāti 2021.gadā tiks veiktas un to rezultāti apkopoti līdz 2022.gada 28.februārim.

4. Attiecībā uz sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas jautājumiem, VTP "Madliena" starpprofesionāļu komanda 2019.gada nogalē apmeklēja VSAC "Ezerkrasti" un SAC "Zemgale" ar mērķi gūt pieredzi klientu lietu veidošanā. VTP "Madliena" speciālisti 23.10.2019. tikšanās laikā Ministrijā iesniedza klienta lietas ar uzlabotu dokumentāciju (sociālās aprūpes plāns un rehabilitācijas plāns) atbilstoši pēc 31.05.2018. pārbaudes sniegtajiem ieteikumiem. Sarunā Ministrijas pārstāvji akceptēja jau ieviestos

uzlabojumus, un sniedza papildus ieteikumus un dokumentācijas paraugus, kas ir ņemti vērā sociālās aprūpes un rehabilitācijas procesa atspoguļošanai papīra formātā. Saskaņā ar Ministru Kabineta 13.06.2017.noteikumiem Nr.338 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem", klientam tiek izstrādāts sociālās aprūpes **vai** sociālās rehabilitācijas plāns", un, pēc Ministrijas pārstāvju ieteikumiem, klientu lietas tiek veidotas atbilstoši minētajiem noteikumiem. VTP "Madliena" kopš 2015.gada sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas procesa uzskaitē izmanto Aprūpes uzskaites un vadības programmu AVS. Lai uzlabotu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas procesa elektronisko uzskaiti, no š.g. jūnija līdz oktobrim, sadarbojoties ar programmas administratoru, ir veikti programmas uzlabojumi atbilstoši iestādes vajadzībām, ieguldīti līdzekļi jaunu viedierīču iegādē un tehniskajos risinājumos interneta pārklājuma uzlabošanā visā pansionāta ēkā, kā arī veikta darbinieku apmācība programmas lietošanā.

Ņemot vērā Covid-19 pandēmijas ietekmi uz VTP "Madliena" darbu, prioritāri nodrošinot klientiem aprūpi, medicīnisko aprūpi, saskarsmi ar tuviniekiem un pēc iespējas saturīgu brīvā laika pavadīšanu, sociālās rehabilitācijas process un tā atspoguļojums nav bijis pietiekami regulārs un secīgs. Lai to pilnveidotu un ieviestu rekomendācijas, 2022.gadā darbiniekiem tiek plānotas papildus apmācības par klientu sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas plānu sastādīšanu pensijas vecuma personām un personām ar vecuma demenci un dokumentācijas aizpildīšanu papīra formātā. Vēršam uzmanību, ka iestādē ir darbinieku, tai skaitā aprūpes speciālistu trūkums. Lai nodrošinātu individualizētu sociālās rehabilitācijas darbu ar klientiem atbilstoši viņu individuālajām vajadzībām un spējām, jau 2018.gadā ir izveidota jauna štata vieta - sociālais rehabilitētājs, kura līdz šim brīdim nav aizpildīta.

Pateicamies par vizītes laikā sniegto informāciju un rekomendācijām. Cerot uz turpmāku veiksmīgu sadarbību, sagaidām no kontrolējošām iestādēm metodiskus, praksē balstītus, ieteikumus ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas iestāžu darba uzlabošanai un birokrātiskā sloga mazināšanai darbiniekiem darbā ar dokumentāciju.

Direktore

I.Rudzgaile

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu